

NATURRESERVAT

Välkommen till Vinterskogen

De tre sjöarna Brosjön, Mellansjön och Övrasjön ligger vackert inbäddade i skogen och utgör själva hjärtat i reservatet. Från höjderna och ner mot sjöarna i öster löper ett antal frodiga bäckraviner. I väster dominerar lavklädda hållmarker. Reservatet bjuder även på intressanta kulturminnen. Strömsberg och Katrineberg är två torp från 1800-talet som finns bevarade, och i sydväst finns ett 50-tal gravar från äldre järnåldern.

Mångfald av arter och naturmiljöer

Vinterskogen är mycket artrik tack vare att storskaligt skogsbruk inte har bedrivits här. Lodräta branter och mossklädda block skapar dramatik och utgör livsmiljöer för ovanliga arter. På hållmarkerna finns träd som är uppåt 200 år gamla eller mer. I sluttningar och dalsänkor växer granskog med inslag av ek, asp, björk och al. Även några mindre alsumpskogar finns inom reservatet. I dessa frodiga miljöer trivs växter som strubräken och missne. Döda och döende träd, både stående och liggande, ger ett rikt fågelliv. Spillkråka, mindre hackspett, nattskärja, järpe och sparvuggla är exempel på arter som setts i Vinterskogen. Under hösten är skogen rik på bär och svamp. Här finns både goda matsvampar och mer sällsynta arter som laxticka och ostticka.

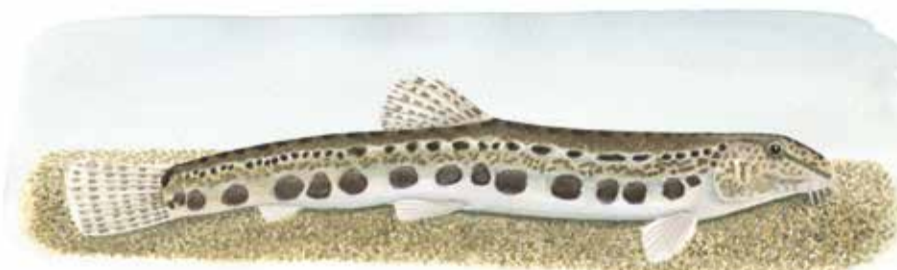
Bad och vandringsleder

Brotorpsbadet vid Brosjön, är mycket populärt. Badplatsen är en bra utgångspunkt om du vill använda områdets elljusbelysta motionsspår. Den 3 km långa sjöslingen leder dig runt Brosjön och Mellansjön. Som en förlängning av Sjöslingan kan du välja den 6 km långa Hällmarks-

Delar av reservatet är klassat som ett Natura 2000 område, området "Brosjön". Natura 2000 är EU:s nätverk för bevarandet av värdefull natur. En av anledningarna till att området anses skyddsvärt är att det är hemvist åt fisken nissöga och den citronfläckade kärrtrollsländan.

Citronfläckad
kärrtrollslända
Leucorrhinia pectoralis

Nissöga
Cobitis taenia

Missne
Calla palustris

slingan som bjuder på mer kuperad terräng och som tar dig över hållmarkerna i väster. I öster vid Lavretsvägens ände finner du en vandrings slinga på 1,5 km runt ett tidigare översvämmat område som fått skogen att dö. Detta har blivit en fin lokal för en mängd insekter och fåglar. I reservatets västra del finns även ridleder.

Torp, dynamit och gravar

Skogen här användes fram till och med 1800-talet som skogsbyte för tamdjur. Kring torpet Brotorp fanns både ängsmark, hagmark och åker. Under 1800-talet byggdes flera mindre torp runt sjöarna och runt dessa fanns små odlingsmarker. Nu finns bara två torp kvar, Strömsberg och Katrineberg.

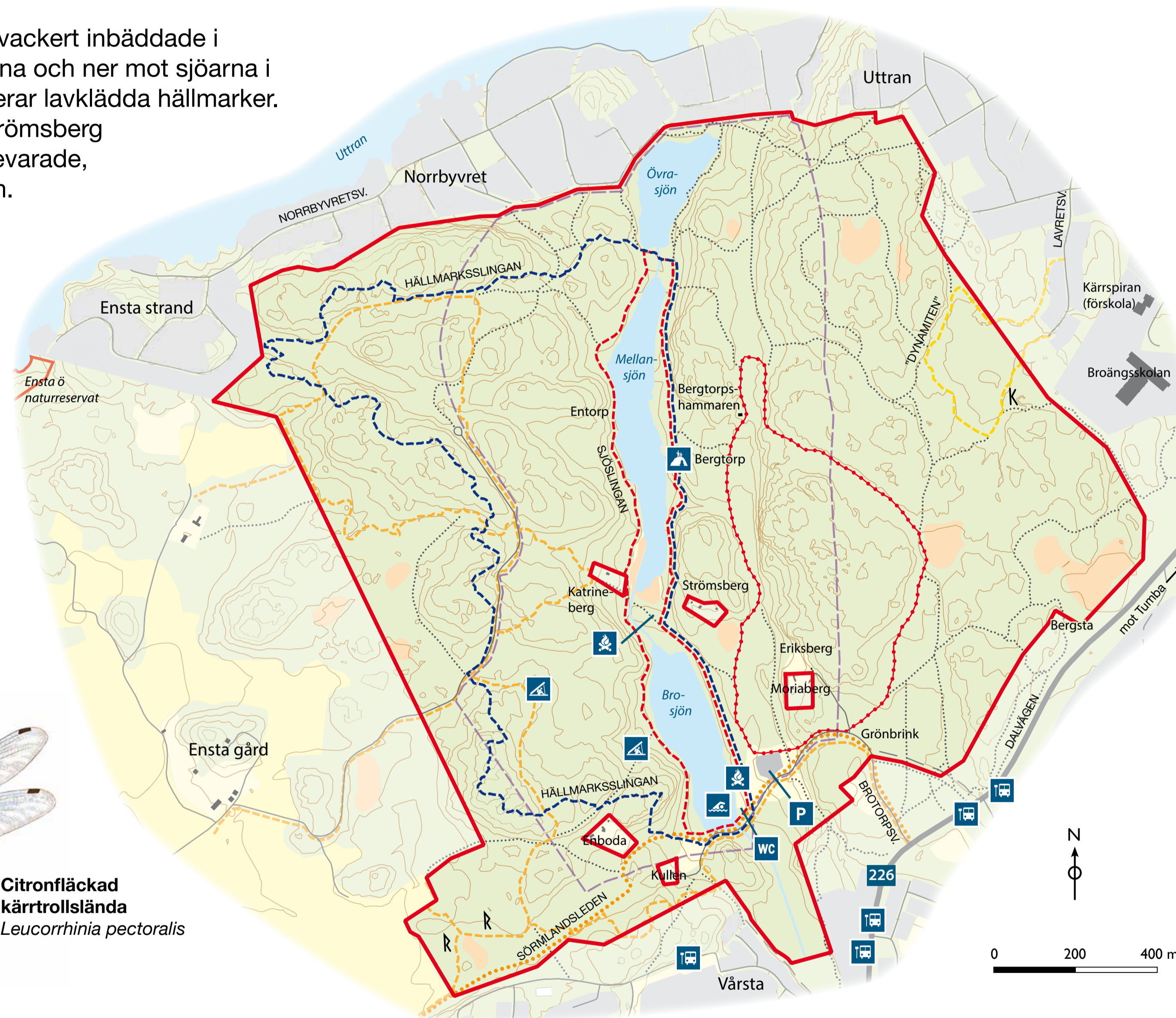
Människor har levt i området under lång tid. I sydvästligaste hörnet av reservatet finns ett 50-tal gravar från äldre järnålder. Det finns även spår av åtminstone två kolbottnar.

Namnet Vinterskogen kommer av att Nobels dynamitlager flyttades hit från Vinterviken. Det som idag finns kvar av anläggningen är betongrester och stenmurar som skulle skydda omgivningen vid en eventuell explosion.

Skötsel av skogen

En del av reservatet kommer att utvecklas till naturskog, med döda och nedfallna träd i olika stadier av nedbrytning som gynnar många sällsynta insekter och svampar.

Skogsskötsel i reservatet syftar till att stärka naturvärdena, gynna friluftslivet och bevara kulturlämningarna. Exempelvis kan utsikter röjas fram och framkomligheten samt säkerheten längs de markerade stigarna förbättras. En del mer aktiva skogsåtgärder kan även bli aktuella för att öka andelen lövträd i barrskogen.

- Tavlans plats
- Naturreservatsgräns
- Natura 2000-områdesgräns
- Elljusspår
- - - Sjöslingan 3 km
- - - Hällmarkslingan 6 km
- - - Vandringsled Dynamiten 1,5 km
- - - Ridled
- Sörmlandsleden
- ..... Omarkerade stigar
- P Parkering
- Vindskydd
- Eldplats
- WC Toalett
- Badplats
- Utsikt
- Busshållplats
- Fornlämning
- K Kulturlämning (Nobels dynamitlager)

GPS-koordinater för badplatsens parkering (SWEREF 991800):
X=138188, Y=6562087

§ Kom ihåg att Du är gäst i naturen. Som gäst i naturen är det viktigt att Du tar ansvar och visar hänsyn. Grundregeln är att inte störa och förstöra.

Enligt reservatsföreskrifterna är det förbjudet att:

- Gräva, hacka, spränga eller på annat sätt skada berg, jord eller sten
- Fälla eller skada döda träd eller buskar samt ta bort liggande stammar och grenar med en diameter grövre än 10 centimeter
- Gräva upp växter som ris, örter, gräs, mossor eller lavar eller ta bort vedlevande svampar. Blom-, bär- och svampplockning är tillåten, liksom insamling för undervisning och forskning
- Medföra okopplad hund mellan 1 mars och 30 september i hela naturreservatet och under hela året på markerade motions- och vandringsleder
- Medföra hund till badplatsen vid Brosjön
- Rida på annan plats än markerad ridled.

Utan kommunens tillstånd är det förbjudet att:

- Tälta mer än två dygn i sträck,
- Anordna gruppaktivitet, till exempel läger, orienterings- eller cykeltävling

En varsam gäst är alltid välkommen tillbaka!

Reservatsfakta

Ändamålet med reservatet är att bevara ett större skogsområde med höga rekreations- och naturvärden. Reservatet bildades 2009.

Yta: 295 ha varav 14 ha vattenyta
Reservatsförvaltare: Botkyrka kommun

Kontakt:

Botkyrka kommun www.botkyrka.se
tfn. 08-530 610 00

Länsstyrelsen Stockholm
www.lansstyrelsen.se/stockholm tfn. 010-223 10 00

